

4477

100

1

cur

sub

— — — — —



— — — — —

— — — — —
عصر مادی در جرایم علیه امنیت

اسرافیل سبحانی سید روح اله عقیق

— — — — —

سرشناسه: سبحانی، اسرافیل، ۱۳۵۶.
 عنوان و نام پدیدآور: عنصر مادی در جرایم علیه امنیت / مولفان اسرافیل سبحانی- سید روح اله عقیق.
 مشخصات نشر: قم: انتشارات مشهور، ۱۳۹۷.
 مشخصات ظاهری: ۳۵۷ ص: ۵/۱۴×۲۱/۵ س م.
 شابک: ۴-۵۶۰-۵۳۸-۹۶۴-۹۷۸-۳۵۰۰۰۰ ریال: ۴.
 وضعیت فهرست نویسی: فیبا.
 یادداشت: کتابنامه.
 موضوع: ۱. جرایم-- مسایل حقوقی. ۲. امنیت -- مسایل حقوقی.
 شناسه افزوده: عقیق، سید روح اله.
 رده بندی کنگره: ۲/۱۳۹۷ ع ۳۴ س/۴/۴ BP۲۲۴.
 رده بندی دیویی: ۲۹۷/۴۶۲.



عنصر مادی در جرایم علیه امنیت

مؤلفان / اسرافیل سبحانی / سید روح اله عقیق
صفحه‌آرا / حمیده صراف
ویراستار / اباذر بشیرزاده
ناشر / مشهور
ناظر فنی چاپ / علی صادقی
نوبت چاپ / اول / زمستان ۱۳۹۷
شمارگان / ۱۰۰۰ جلد
قیمت / ۴۰۰۰ تومان
شابک / ۴ - ۵۶۰ - ۵۳۸ - ۹۶۴ - ۹۷۸
مرکز پخش:
قم، خیابان معلم، مجتمع ناشران قم، طبقه زیرزمین، پلاک ۱
۰۲۵-۳۷۸۴۸۴۱۸
انتشارات مشهور: ۰۹۱۹۵۴۱۰۸۵ / ۰۳۷۷۴۷۴۶۲-۰۲۵
حق چاپ برای ناشر و مؤلف محفوظ است.

فهرست مطالب

پیش‌گفتار.....	۹
فصل اول: چارچوب نظری.....	۱۱
گفتار اول: جایگاه عنصر مادی.....	۱۲
مبحث اول: عناصر تشکیل‌دهنده‌ی جرم.....	۱۲
مبحث دوم: بررسی عنصر مادی جرم.....	۱۷
مطلب اول: لزوم رابطه‌ی سببیت بین عمل ارتكابی و جرم صورت‌گرفته..	۲۷
مطلب دوم: اقسام عنصر مادی.....	۳۰
مطلب سوم: تقسیم‌بندی جرایم بر حسب عنصر مادی.....	۳۹
گفتار دوم: معنا و اهمیت امنیت.....	۴۶
مبحث اول: مفهوم امنیت.....	۴۸
مطلب اول: معنای لغوی امنیت.....	۴۸
مطلب دوم: معنای اصطلاحی امنیت.....	۵۱
مطلب سوم: سیر تحولات فکری در تعریف مفهوم امنیت.....	۵۷
مبحث دوم: اهمیت امنیت.....	۶۰
مطلب اول: اهمیت فردی و اجتماعی امنیت.....	۶۰
مطلب دوم: توجه اسلام به امنیت.....	۶۶
مبحث سوم: امنیت ملی در جمهوری اسلامی ایران.....	۷۱
مطلب اول: مؤلفه‌های امنیت ملی در جمهوری اسلامی ایران.....	۷۴

مطلب دوم: برخی اشکالات وارد شده به مفهوم امنیت در جمهوری اسلامی	۷۹
فصل دوم: گذری بر جرایم علیه امنیت و عنصر مادی آن	۸۳
گفتار اول: جرایم همراه با خشونت (جرایم خشن)	۸۴
مبحث اول: محاربه و بغی (افساد فی الارض)	۸۴
مطلب اول: قوانین عام	۸۶
مطلب دوم: قوانین خاص	۹۴
مبحث دوم: مواردی که می‌توانند عنوان محاربه پیدا کنند	۱۰۳
مطلب: قوانین عام	۱۰۴
مطلب دوم: قوانین خاص	۱۰۷
مبحث سوم: اخلاص و خرابکاری	۱۱۰
مطلب اول: اخلاص در سلامت جسمی جامعه	۱۱۱
مطلب دوم: اخلاص در نظام اقتصادی کشور	۱۱۱
مبحث چهارم: اخلاص در صنایع و خدمات	۱۱۵
مطلب اول: اخلاص در انشعابات و تأسیسات قتی دولتی یا خصوصی	۱۱۶
مطلب دوم: اخلاص در صنایع خاص	۱۱۷
مطلب سوم: اخلاص در صنایع نفت	۱۱۸
مطلب چهارم: اخلاص در امنیت راه‌ها	۱۲۱
مبحث پنجم: احراق و تخریب عمد	۱۲۶
گفتار دوم: جرایم بدون خشونت	۱۲۶
مبحث اول: جرایم فرهنگی و روانی	۱۲۷
مبحث دوم: جاسوسی و جرایم وابسته به آن	۱۲۸
فصل سوم: جرایم ناقص علیه امنیت	۱۵۳
گفتار اول: تبانی	۱۶۲
مبحث اول: مفهوم تبانی	۱۶۴

مطلب اول: معنای تبانی.....	۱۶۴
مطلب دوم: عنصر مادی تبانی.....	۱۶۹
مطلب سوم: مسائل مرتبط با عنصر مادی تبانی.....	۱۷۶
مبحث دوم: مبانی جرم‌انگاری تبانی.....	۱۹۲
مطلب اول: مستندات فقهی.....	۱۹۳
مطلب دوم: بررسی اجمالی برخی مستندات فقهی در ردّ جرم‌انگاری تبانی.....	۲۰۹
مطلب سوم: ترجیحات کلان حقوقی.....	۲۱۱
مبحث سوم: انواع تبانی در نظام حقوقی ایران.....	۲۱۴
مطلب اول: تبانی در جرایم غیرامنیتی.....	۲۱۵
مطلب دوم: تبانی در جرایم علیه امنیت.....	۲۱۹
مطلب سوم: تحلیل تبانی بر مبنای امنیت در قانون مجازات اسلامی.....	۲۲۵
گفتار دوم: اعمال مقدماتی.....	۲۳۱
مبحث اول: مفهوم اعمال مقدماتی و مسائل مرتبط با آن.....	۲۳۲
مطلب اول: معنای اعمال مقدماتی.....	۲۳۲
مطلب دوم: تمایز اعمال مقدماتی از شروع به اجرا.....	۲۳۴
مطلب سوم: انواع اعمال مقدماتی.....	۲۳۷
مطلب چهارم: اصل اولی در مجازات اعمال مقدماتی.....	۲۳۹
مطلب پنجم: اعمال مقدماتی به‌عنوان عامل تشدید کننده مجازات.....	۲۴۴
مبحث دوم: مبانی فقهی جرم‌انگاری اعمال مقدماتی.....	۲۴۷
مطلب اول: حرمت اندیشه‌ی مجرمانه.....	۲۴۸
مطلب دوم: حرمت مقدمه‌ی حرام.....	۲۴۹
مطلب سوم: حکم تخریب مسجد ضرار.....	۲۵۰
مطلب چهارم: بررسی امکان حدّی بودن مجازات اعمال مقدماتی.....	۲۵۱
مطلب پنجم: برخی مؤیدات حدّی بودن مجازات اعمال مقدماتی.....	۲۶۰

مبحث سوم: اقسام اعمال مقدّماتی در جرایم علیه امنیت.....	۲۶۲
مطلب اوّل: ورود به اماکن ممنوعه.....	۲۶۲
مطلب دوم: تشکیل و عضویت در گروه‌های مخلّ امنیت.....	۲۶۴
مطلب سوم: تهیّه سلاح برای براندازی.....	۲۶۷
گفتار سوم: شروع به جرم.....	۲۷۰
مبحث اوّل: معنای شروع به جرم.....	۲۷۱
مبحث دوم: مبانی جرم‌انگاری شروع به جرم.....	۲۷۶
مطلب دوم: مبانی جرم‌انگاری از منظر فقها.....	۲۸۱
مطلب سوم: نگرش فقهی به برخی جرایم امنیتی.....	۲۸۵
مبحث سوم: شروع به جرم در حقوق کیفری ایران.....	۲۸۷
مطلب اوّل: شروع به جرم در نگاه قانون‌گذار ایران.....	۲۸۷
مطلب دوم: اقسام شروع به جرم در جرایم علیه امنیت.....	۲۹۰
کلام آخر.....	۲۹۶
مآخذ.....	۳۰۰
کتاب‌های عربی.....	۳۰۵
مقالات و پایان نامه‌ها.....	۳۰۷

بحث گفتار

بزرگ‌ترین دغدغه‌ی انسان‌ها در جوامع، داشتن امنیت در زندگی فردی و اجتماعی است؛ امنیت حانی، اقتصادی، فرهنگی و ... که این آرامش و آسایش یکی از نیازهای اولیه‌ی زندگی بوده و لازمه‌ی آن ثبات و امنیت در جامعه است؛ بنابراین از دیرباز این مقوله مورد توجه همگان به‌خصوص حاکمان و صاحبان قدرت در جامعه بوده و همه‌ی آن‌ها برای برقراری امنیت تلاش نموده‌اند.

حاکمان و وضع‌کنندگان قوانین نیز به این موضوع توجه خاص داشته و می‌توان گفت: سابقه‌ی توجه آنان به این موضوع پیش‌تر از توجه آنان به حقوق افراد یا حقوق خصوصی بوده و جرم‌انگاری جرایم علیه امنیت و آسایش عمومی، مقدم بر سایر جرم‌انگاری‌ها بوده است.

برخی از حقوق‌دانان معتقدند که: قانون‌گذاران در برخی جوامع، با وضع قوانین سخت‌گیرانه‌ای، دایره‌ی این جرایم را چنان گسترده گرفته‌اند که شامل اغیار بوده و در برخی موارد با حق آزادی انسان‌ها تغایر دارد. در تمامی جرایم، اصل بر برائت بوده و از اصل مادی بودن جرم تبعیت می‌شود؛ بنابراین در جرم‌انگاری، حتی در میزان مجازات، به کیفیت عنصر

مادّی باید توجّه ویژه‌ای گردد.

برخی حقوق‌دانان قائل به سخت‌گیرانه بودن برخی جرم‌انگاری‌ها در نظام کیفری ایران بوده، هم‌چنین قائل به تخلف برخی موادّ قانون از اصل مادّی بودن جرم هستند. موضوعاتی از قبیل تبانی، اعمال مقدماتی و شروع به جرم، از جمله مواردی هستند که در قوانین کیفری مورد توجّه قرار گرفته و می‌تواند مؤیدی بر این مدّعی باشد. این عناوین به مرحله‌ای قبل از اتمام جرم و حصول نتیجه‌ی جرم اشاره دارد، که توسط بسیاری از قانون‌گذاران جرم‌انگاری شده‌اند و مورد واکاوی بسیاری از اندیشمندان قرار گرفته است؛ حتی برخی مدّعی شده‌اند که قانون‌گذاران در این موارد از اصل مادّی بودن جرم که به وجود عنصر مادّی به همراه نتیجه‌ی جرم توجّه دارد، تخطّی نمودند. از طرف دیگر، بسیاری از حقوق‌دانان معتقدند که: خطرات این اعمال می‌تواند منجر به جرم‌انگاری مستقلّ آنان شود. این اختلافات در جرایم علیه امنیت، شدّت بیشتری داشته و مورد توجّه خیلی قرار گرفته است.

البته این مطلب آشکار است که جرایم علیه امنیت به‌عنوان یکی از مهم‌ترین جرایم مورد توجّه خاصّ حکام بوده و به دلیل جایگاه ویژه‌ی امنیت از سویی و پایداری نظام‌ها از سوی دیگر، در برخی اوقات نگاه سخت‌گیرانه‌ای به آن شده و در مواردی، برخی اصول در آن نادیده گرفته شده است.